

محمدرضا هادیلو

حقایقه؛ سپر دفاعی تالاب در گرما

هور العظیم هر سال با آغاز گرمای تابستان در معرض خطر خوداشتغالی و آتش‌سوزی‌های گسترده قرار می‌گیرد؛ آتش‌هایی که منشأ آن نه عامل انسانی، بلکه خشکی شدید و گرمای بالای پوشش گیاهی تالاب است. اما امسال مجموعه‌ای از اقدامات تازه، از تأمین کامل حقایه تا باز کردن مسیرهای آبی ورودی، امیدها را برای مهار چرخه تکرار شونده آتش‌سوزی‌های طبیعی در این پهنه ارزشمند افزایش داده است.

■ ■ ■

تالاب هور العظیم، یکی از بزرگ‌ترین ذخیره‌گاه‌های طبیعی در غرب خوزستان و حد فاصل ایران و عراق، طی سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی چون کاهش ورودی آب، برداشت‌های بی‌رویه، توسعه نفتی و تغییرات اقلیمی روبه‌رو بوده است. این مخاطرات در فصل تابستان به اوج می‌رسد؛ زمانی که گرمای شدید، خشکی بخش‌های وسیع تالاب و انباشت گیاهان خشک‌شده، شرایط را برای خوداشتغالی و شعلور شدن‌های ناگهانی فراهم می‌کند. دود ناشی از این آتش‌سوزی‌ها بارها زندگی شهروندان خوزستان را تحت تأثیر قرار داده و از نظر زیست‌محیطی خسارات جبران‌ناپذیری به اکوسیستم وارد کرده است. به همین دلیل، تأمین حقایه هور العظیم به یکی از نگرانی‌های اصلی مدیریت استان تبدیل شده است. سیدمحمدرضا مولی‌زاده، در آخرین بازدید خود از نوار مرزی و محدوده تالاب، ضمن تشریح اقدامات جدید، از هماهنگی گسترده برای رساندن آب از حوزه کارون و دز به کرخه خبر داد. استاندار خوزستان گفت: «با توجه به بارندگی‌های اخیر، برنامه‌ریزی شد که بخشی از مازاد آب حوزه مرکزی و بالادست کارون بزرگ به سمت کرخه منتقل شود. همچنین آب از طریق کانال سلمان نیز برای تقویت ورودی‌های هور العظیم هدایت می‌شود.»

به گفته استاندار، اکنون در بخش ایرانی تالاب آب به اندازه کافی وجود دارد و این افزایش سطح آب، خطر خوداشتغالی ناشی از تابش شدید آفتاب را به شکل محسوسی کاهش می‌دهد.

وی اضافه کرد: «در سمت عراقی نیز درچپه‌ها باز شده و منطقه سبز شده است. اگر حجم آب کشاورزی تأمین نشود و مازاد آن به تالاب برسد، شرایط برای عبور از تابستان مطلوب خواهد بود.»

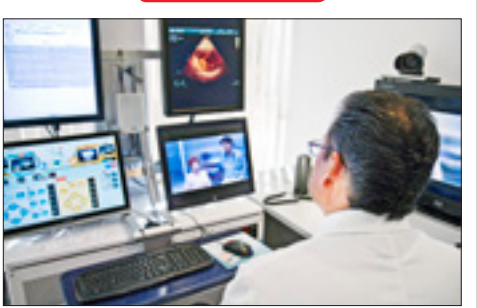
تأمین نگاه به بخش عراقی تالاب

با وجود اقدامات تازه برای احیای مسیرهای آبی و هماهنگی با عراق، آینده هور العظیم همچنان وابسته به تداوم تأمین حقایه و مدیریت بلندمدت منابع آب در حوضه کرخه است. کارشناسان و فعالان محیط‌زیست معتقدند که در صورت اجرای کامل این برنامه‌ها، می‌توان امیدوار بود که تابستان سال جاری یکی از کم‌خطرترین سال‌ها برای این تالاب ارزشمند باشد. یکی از مسائل مهم، تعامل با کشور عراق است، چرا که بخش قابل توجهی از هور العظیم در خاک عراق قرار دارد و هر گونه کمبود آب در بخش عراقی، پیامد مستقیم بر بخش ایرانی می‌گذارد.

مولی‌زاده در این باره گفت: «در حال گفت و گو با طرف عراقی هستیم تا مازاد آب موجود در دجله را از طریق دریاچه به هور العظیم منتقل کنند. اگر این طرح عملی شود، احتمال خوداشتغالی و دود ناشی از آن در تابستان امسال به شکل چشمگیری کاهش می‌یابد.»

این گزارش نشان می‌دهد که مدیریت آب ورودی تنها راهکار فنی برای مهار خوداشتغالی‌های طبیعی نیست، بلکه مزایای اکولوژیک گسترده‌تری نیز دارد. هور العظیم زیستگاه دهها گونه جانوری و گیاهی است؛ پرندگان مهاجر، ماهیان بومی، نیزارهای ارزشمند و گونه‌های حفاظت‌شده‌ای که حیاتشان به تداوم رطوبت وابسته است. هر میزان افزایش سطح آب، به بازسازی پوشش گیاهی، بهبود کیفیت زیستگاه‌ها، جلوگیری از فرسایش خاک و حفظ تنوع زیستی کمک می‌کند. از سوی دیگر، رطوبت تالاب نقش مستقیمی در تعدیل دما و کاهش گردوغبار منطقه دارد. مسئله‌ای که برای ساکنان خوزستان اهمیت حیاتی دارد. کارشناسان باور دارند که مدیریت پیوسته حقایه می‌تواند به تثبیت این مزایا کمک کرده و از تبدیل هور العظیم به کانون گردوغبار و آتش‌سوزی جلوگیری کند.

گزارش خبری

«پزشکی از راه دور» در مناطق محروم

گلدستان

معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گلدستان از راه‌اندازی و آغاز به کار سامانه پیشرفته «پزشکی از راه دور» برای نخستین‌بار در مناطق روستایی و کم‌برخوردار استان خبر داد. محمدرضا هنرور، معاون بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گلدستان، با تأکید بر ضرورت تسهیل دسترسی مردم به خدمات تخصصی اعلام کرد: یکی از اولویت‌های اصلی ما در نظام سلامت استان، کاهش فاصله بین مناطق روستایی و مراکز درمانی تخصصی است. در همین راستا، سامانه نوین پزشکی از راه دور فعالیت خود را به‌طور ویژه از مناطق روستایی شهرستان مینودشت آغاز کرده است.

وی در توضیح سازوکار این سامانه گفت: با بهره‌گیری از این تکنولوژی، دیگر نیازی به اعزام یا حرکت بیمار از روستا به شهر نیست. در این سیستم، پزشک خانواده مستقر در روستا به‌صورت برخط به پزشک متخصص در مرکز استان یا شهرستان‌های بزرگ متصل می‌شود. این سامانه علاوه بر اینکه هزینه‌های کم‌رشدن رفت‌وآمد و اسکان در شهرها را برای روستاییان به صفر نزدیک می‌کند، خطرات ناشی از تردهای جدایی را نیز حذف خواهد کرد. هدف ما این است که بیمار تنها رنج بیماری را بکشد و دغدغه دسترسی به متخصص و هزینه‌های جانبی نداشته باشد. هنرور همچنین ارتقای کیفیت خدمات را از دیگر دستاوردهای این طرح دانست و تصریح کرد: با راه‌اندازی این سیستم، سرعت دسترسی به خدمات تشخیصی و درمانی به شدت بالا می‌رود. تشخیص زودهنگام بیماری‌ها از طریق مشاوره مستقیم با متخصص می‌تواند از پیشرفت بیماری و تحمیل هزینه‌های سنگین‌تر در آینده جلوگیری کند.

بنج‌شنبه ۲۷ فروردین ۱۴۰۵ | ۲۷ شوال ۱۴۴۷

گزارش بک

حمیرا رحیمی

شهروندان در چهار محال و بختیاری تبدیلی شده است؛ موضوعی که در بطن خود، اشتیاق برای داشتن یک مأمین و سرپناهی پایدار را فریاد می‌زند. از آنجا که در ایران، خانه برای هر خانواده نقطه‌ای برای آرامش و پایان دادن به اضطراب‌های ناشی از تغییر مداوم مکان است، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در چهار محال و بختیاری با درک عمیق این نیاز بنیادین، با رویکردی متمرکز بر توسعه عدالت‌محور، اقدامات گسترده‌ای را در حوزه مقاوم‌سازی، بازسازی و ساخت واحدهای جدید آغاز کرده است. این نهاد با تلفیق منابع دولتی، تسهیلات بانکی و مشارکت بی‌وقفه مردمی تلاش می‌کند تا با عبور از چالش‌های جغرافیایی و اقتصادی، رؤیای خانه‌دار شدن را برای اقشار کم‌برخوردار و روستاییان این دیار به واقعیت تبدیل کند و با ایجاد امنیت سساختمانی، سازه سنگین خانه‌به‌دوشی را از سر مردمان این استان برچیند.

علی بوردهجان

توسعه روستایی در چهار محال و بختیاری به عنوان ستون فقرات معیشت و سکونتگاه‌های امن، اولویتی است که بنیاد مسکن با اجرای دقیق طرح‌های هادی دنبال می‌کند. این طرح‌ها که در بیش از ۵۷۰ روستای بالای ۲۰ خانوار استان پیاده‌سازی شده، نه تنها به نوسازی کلیدی روستاها کمک کرده، بلکه بستری برای رفاه عمومی ایجاد کرده است. سرپرست بنیاد مسکن انقلاب اسلامی چهار محال و بختیاری در تشریح این اقدامات زیرساختی می‌گوید: «از ابتدای تأسیس این نهاد به فرمان حضرت امام خمینی(ره)، مهم‌ترین رسالت ما خدمت‌رسانی به قشر محروم بوده است. استان ما دارای حدود ۹۰۰ روستا و آبادی دارای سکنه است و با افتخار اعلام می‌کنم که در زمینه تهیه و بازنگری طرح‌های هادی، یکی از پیشگامان کشور هستیم. به طور دقیق، ۱۰۰ درصد روستاهای واجد شرایط استان از این طرح برخوردارند و تاکنون هزار و ۳۲۰ مورد بازنگری در این طرح انجام شده است تا خدمات مطابق با نیاز روز مردم باشد.»

رسول شهبازی با اشاره به جزئیات این خدمات اضافه می‌کند: «اجرای طرح هادی در ۴۱۰ روستای استان

یکی از چالش‌های اصلی در استان‌های کوهستانی، ایمن‌سازی سکونتگاه‌ها در برابر حوادث طبیعی است. بنیاد مسکن با شناسایی روستاهای در معرض خطر و عرضه تسهیلات بهسازی، نقشی حیاتی در حفظ جان و مال روستاییان ایفا کرده است

تنها به معنای جدول‌گذاری یا سفالت‌نیست، بلکه ایجاد فضای است که روستایی با آرامش خاطر در آن زندگی کند. این اقدامات شامل شبکه هدایت آب‌های سطحی، دیوارهای حائل، پیاده‌روسازی و جداره‌سازی بوده است که همگی با هدف ارتقای کیفیت زندگی و ایمنی سکونتگاه‌انجام‌شده است.»

از مقاوم‌سازی تا امنیت در برابر حوادث

یکی از چالش‌های اصلی در استان‌های کوهستانی، ایمن‌سازی سکونتگاه‌ها در برابر حوادث طبیعی است. بنیاد مسکن با شناسایی روستاهای در معرض خطر و عرضه تسهیلات بهسازی، نقشی حیاتی در حفظ جان و مال روستاییان ایفا کرده است.

سرپرست بنیاد مسکن استان در این‌باره توضیح می‌دهد: «ما در حوزه ایمن‌سازی روستاهای در معرض خطر،

ایپراو

سرویس شهرستان ۸۸۵۲۳۰۶۰

ساخت‌وساز ایمن، مسیر تحقق رؤیای مسکن

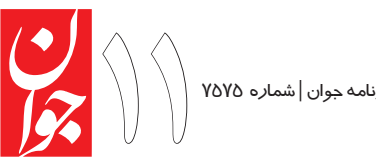
تلاش‌های گسترده برای ساخت‌وساز و مقاوم‌سازی در چهار محال و بختیاری، روند خانه‌دار شدن شهروندان را سرعت بخشیده است

علی بوردهجان | جوان

جزو استان‌های پیشرو کشور هستیم. ۱۸۰ روستای در معرض خطر شناسایی شده که از سال ۱۳۹۵ تاکنون ۴۷ روستا مورد بررسی دقیق قرار گرفته و در مجموع ۸۵ روستا جایه‌جا شده‌اند که در ۵۸ نقطه روستایی اسکان داده شده‌اند. این یعنی ما برای حفظ جان مردم، هیچ ملاحظه‌ای را بر سلامت آنها ترجیح نمی‌دهیم.»

شهبازی تأکید ویژه‌ای بر اهمیت مقاوم‌سازی مسکن دارد و می‌افزاید: «مقاوم‌سازی، بیمه کردن زندگی روستاییان در برابر حوادث است. تا به امروز ۵۶ هزار و ۷۰۰ فقره تسهیلات طرح ویژه بهسازی مسکن روستایی با اعتباری بالغ بر ۳ هزار و ۹۸۶ میلیارد تومان پرداخت شده است. همچنین با اعطای ۱۵ هزار و ۴۲۰ فقره تسهیلات تعمیراتی، تلاش کرده‌ایم تا به کسانی که نگران فرسودگی خانه‌های خود هستند، آرامش ببخشیم. در بحث بازسازی

روزنامه جوان | شماره ۷۵۷۵

مناطق حادثه‌دیده نیز با بازسازی ۳۰۳ هزار واحد در زلزله بم و پرداخت ۲۴ هزار و ۳۰۰ فقره تسهیلات بازسازی، تجربه‌ای موفق را پشت سر گذاشتیم که اکنون به عنوان یک الگو از آن استفاده می‌کنیم.»

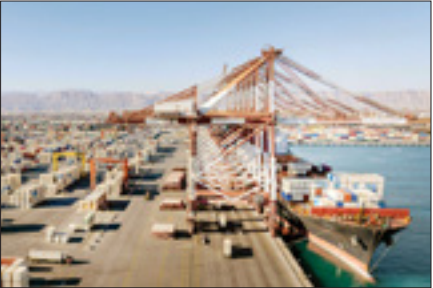
نهضت ملی مسکن؛ تحقق رؤیای سر پناه

در کنار خدمات روستایی، توجه به نهضت ملی مسکن در شهرها برای تأمین نیاز زوج‌های جوان و اقشار کم‌درآمد، از دیگر اولویت‌های بنیاد مسکن است. این تلاش با هدف حذف واسطه‌ها و دسترسی مستقیم مردم به زمین و مسکن صورت می‌گیرد.

شهبازی درباره وضعیت فعلی مسکن شهری و نهضت ملی مسکن تشریح می‌کند: «ما تاکنون ۲۲ هزار و ۷۴ واحد مسکونی شهری را ساخته و تحویل داده‌ایم. در نهضت ملی مسکن، هم‌اکنون ۲ هزار و ۳۴۳ واحد به صورت گروه ساخت و ۳ هزار و ۳۲۷ واحد به صورت انبوه‌سازی در حال اجراءست و هزار و ۳۵۰ واحد مسکن محرومان نیز در دست ساخت است که با سرعت قابل قبولی پیش می‌روند.» وی با تأکید بر تأمین زمین مناسب برای این پروژه‌ها می‌افزاید: «ما ۶۲۶ هکتار از اراضی را برای استقراار ۱۸ هزار و ۶۶۲ واحد مسکونی آماده‌سازی کرده‌ایم. علاوه بر این، در زمینه تأمین زمین روستایی نیز ۱۱ هزار و ۶۶۵ فقره زمین باقیمت دولتی و تخفیفات ویژه به روستاییان واگذار شده است. صدور ۸۱ هزار سند روستایی و ۲۱ هزار سند شهری نیز در همین راستا بوده تا مالکیت مردم تثبیت شود.»

سرپرست بنیاد مسکن انقلاب اسلامی چهار محال و بختیاری با دعوت از مردم برای مشارکت در این مسیر خاطر نشان می‌کند: «تمامی این اقدامات با مشارکت و همراهی خود مردم انجام می‌شود. از شهروندان استان تقاضا دارم در پروژه‌های نهضت ملی مسکن مشارکت فعال داشته باشند تا هرچه سریع‌تر صاحب سرپناه شوند. همه خدمات ما با نگاه ویژه به محرومان و روستاییان انجام شده و این مسیر با قدرت ادامه خواهد داشت تا دیگر هیچ شهروندی در این استان فدغنه سفق بالایی سر نراندشته باشد.» مجموعه اقدامات بنیاد مسکن در چهار محال و بختیاری، از توسعه روستایی تا ساخت مسکن شهری و نهضت ملی مسکن، چشم‌اندازی روشن پیش روی خانواده‌های این استان قرار داده است. چرتکی که نوید می‌دهد مسیر خانه‌دار شدن مردم، هر چند دشوار، اما هموار از گذشته شده است.

گزارش خبری

منطقه آزاد بین‌المللی شرق اتصال ایران به اقتصاد آسیایی

در حالی که شرق ایران در سال‌های اخیر به یکی از کانون‌های اصلی توجه در سیاست‌های اقتصادی و راهبردی کشور تبدیل شده، طرح «منطقه آزاد بین‌المللی شرق» بار دیگر در سطح ملی مطرح شده و موافقت‌های اولیه را نیز به دست آورده است؛ طرحی که به گفته مسئولان می‌تواند مسیر تازه‌ای برای اتصال ایران به حلقه بزرگ اقتصاد منطقه‌ای باز کند. مدیر کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی می‌گوید: این منطقه آزاد می‌تواند ایران را به شبکیه‌ای از کشورها پیوند دهد که در مجموع ۴۰ درصد جمعیت جهان را در خود جای داده‌اند؛ ظرفیتی که ششاید اقتصاد ایران سال‌ها منتظر آن بوده است.

■ ■ ■

طرح ایجاد «منطقه آزاد بین‌المللی شرق» وارد مرحله جدیدی از بررسی‌ها در سطح ملی شده است؛ طرحی که مسئولان اقتصادی استان معتقدند می‌تواند به یکی از مهم‌ترین مسیرهای نجات اقتصاد کشور تبدیل شود.

مدیر کل امور اقتصادی و دارایی خراسان جنوبی، با اشاره به روند پیگیری این پروژه گفت: «ایجاد منطقه آزاد بین‌المللی در شرق کشور از ماه‌ها قبل در سطح ملی مطرح بوده و حتی در جلسه‌ای رسمی با حضور رئیس‌جمهور نیز ارائه شد. در همان جلسه رئیس‌جمهور با اصل موضوع موافقت کرد و مسیر بررسی‌های تخصصی آغاز شد.»

مرتضی ذاکریان توضیح داد که پس از این موافقت، جلسات تکمیلی در وزارت امور اقتصادی و دارایی برگزار شده و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی پس از ارائه مستندات، موافقت اولیه خود را اعلام کرده است.

این مسئول گفت: «گزارش کامل روند بررسی‌ها به معاون اول رئیس‌جمهور ارسال شد و دکتر عارف نیز آن را برای طی مراحل تخصصی بیشتر به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد ارجاع داد.»

به گفته ذاکریان، این فرایند نشان می‌دهد موضوع از سطح یک مطالعه استانی عبور کرده و وارد مرحله سیاست‌گذاری ملی شده است. این مقام اقتصادی در توضیح اهمیت این طرح به پیام نوروزی امسال رهبر معظم انقلاب اشاره کرد و گفت: «در فراز پایانی پیام نوروزی، تأکید ویژه‌ای بر همسایگان شرقی شده مسئله‌ای که بیاترنگ نگاه راهبردی کشور به این پهنه جغرافیایی است. در این پیام سه محور امنیت، وحدت و اقتصاد در کنار هم قرار گرفت و کشورهای شرقی می‌توانند در هر سه محور نقش مؤثر داشته باشند.» او افزود: «منطقه آزاد پیشنهادی در شرق ایران یک طرح محلی یا منطقه‌ای نیست، بلکه ظرفیت تبدیل شدن به یک راهبردی ملی در توسعه اقتصاد ایران را دارد.»

باد و خورشید در خدمت تولید انرژی سیستان و بلوچستان

گزارش ۲ محمدرضا سوری

آفتابی و وزش بادهای قدرتمند موسوم به بادهای ۱۲۰ روزه، به یکی از مستعدترین مناطق ایران برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر تبدیل شده است؛ ظرفیتی که دولت هدف‌گذاری کرده، با اتکا به آن تا پیش از پایان دولت چهاردهم، تولید ۲هزار مگاوات برقی از منابع بادی و خورشیدی در این استان محقق شود.

■ ■ ■

انرژی‌های بادی و خورشیدی از پاک‌ترین و پایدارترین منابع انرژی به شمار می‌روند که می‌توانند بدون تولید گازهای گلخانه‌ای و آلاینده‌های زیست‌محیطی، برقی مورد نیاز کشورها را تأمین کنند. در مقابل، سوخت‌های فسیلی با تشدید آلودگی هوا و تغییرات اقلیمی، آسیب‌های جدی به محیط زیست وارد می‌کنند.

به همین دلیل در سال‌های اخیر توجه به انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران افزایش یافته و برنامه‌ریزی برای توسعه این منابع در نقاط مستعد کشور در دستور کار قرار گرفته است. در این میان سیستان و بلوچستان به دلیل شرایط اقلیمی و جغرافیایی خاص، یکی از مهم‌ترین مناطق کشور برای تولید انرژی‌های پاک محسوب می‌شود. وجود بیش از ۳۰۰ روزه آفتابی در سال، شدت بالای تابش خورشید و همچنین وزش بادهای قدرتمند با سرعتی بیش از ۶۰ کیلومتر بر ساعت، بستر مناسبی را برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی و مزارع بادی در این استان فراهم کرده است.

ظرفیتی کم‌نظیر برای انرژی‌های تجدیدپذیر سیستان و بلوچستان که حدود ۱۶ درصد از مساحت ایران را در بر می‌گیرد، یکی از پهناورترین استان‌های کشور است. پراکندگی شهرها و روستاها در این استان باعث شده تأمین انرژی از طریق سوخت‌های فسیلی همواره با دشواری‌هایی همراه باشد. در چنین شرایطی، بهره‌گیری از منابع طبیعی مانند باد و خورشید می‌تواند راهکاری اقتصادی، پایدار و در دسترس برای تأمین انرژی باشد. در منطقه سیستان به‌ویژه در محدوده میل نادر و حاشیه فلات هامون، وزش باد با سرعتی بیش از ۱۰ متر بر ثانیه در بخش قابل توجهی از سال ادامه دارد؛ ظرفیتی که آن را به یکی از مناسب‌ترین نقاط کشور برای احداث نیروگاه‌های بادی تبدیل کرده است. همچنین زمین‌های مسطح و توپوگرافی

بسیار کم‌شیب منطقه که زبری سطح زمین را به کمتر از ۰٫۳ درصد رسانده، شرایط مطلوبی برای نصب و بهره‌برداری از توربین‌های بادی فراهم کرده است. از سوی دیگر، همجواری استان با کشور پاکستان که با کمبود انرژی مواجه است، می‌تواند در آینده زمینه صادرات چهار نیروگاه خورشیدی با ظرفیت‌های ۱۰، ۱۰، پنج و دو مگاواتی نیز به شبکه برق استان متصل شده‌اند.

علاوه بر این، با نصب بیش از ۵هزار سامانه خورشیدی خانگی – عمدتاً در مناطق محروم سیستان و بلوچستان – بیشترین تعداد نیروگاه‌های خورشیدی پشت‌بامی کشور را در اختیار دارد.

هدف‌گذاری برای تولید ۲هزار مگاوات برق پاک

بررسی‌ها نشان می‌دهد ظرفیت تولید حدود ۵هزار مگاوات برق بادی در سیستان و بلوچستان وجود دارد؛ ظرفیتی که در صورت بهره‌برداری کامل می‌تواند شرق کشور را به